

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 239
Vår ref.: 20/43257-8
Saksbehandler: Svein Høegh Henrichsen
Dato: 20.11.2020

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 239 - Presiseringsforslag knyttet til ankomsthottell

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Svaret inneholder følgende anbefaling:

- Det er HelseDirektoratets vurdering at det ikke vil være nødvendig og forholdsmessig å stille særskilte krav i forskrift til hvordan reise til karantenehotell skal foregå.
- Dersom reisen fra ankomststed til karantenehotellet kan skje på en smittevernforsvarlig måte, så vil det heller ikke være nødvendig og forholdsmessig å pålegge personer i innreisekarantene å oppholde seg på det karantenehotellet som ligger nærmest ankomst til Norge.
- Covid-19-forskriften § 5 bør endres slik at det tydelig fremkommer at personer i innreisekarantene som skal oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, kan reise til karantenehotellet med offentlig transport.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

HelseDirektoratet
Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Jon Hilmar Iversen
Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 239 - Presiseringsforslag knyttet til ankomsthotell

1. Om oppdraget

Helse- og omsorgsdepartementet ga 17. november 2020 Helsedirektoratet følgende oppdrag:

Helse- og omsorgsdepartementet ber, på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet, om en smittevern faglig vurdering av om reise til karantenehotell bør reguleres nærmere eller ikke. Som kjent kan personer i innreisekarantene etter covid-19 -forskriften § 5 sjettede ledd «benytte offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed frem til karantenestedet». Forskriften regulerer ikke særskilt hvilke karantenehotell personer i innreisekarantene skal oppholde seg på og det stilles heller ikke særskilte krav til hvordan reise til karantenehotellet skal foregå. Det har vært reist spørsmål om personer som ankommer f.eks. Gardermoen skal oppholde seg på karantenehotell der eller om de kan reise videre for å oppholde seg på et karantenehotell et annet sted i landet fordi det er nærmere det opprinnelige reisemålet, de en skal besøke etc.

Det bes særlig om at følgende vurderes:

- a. *Er det smittevern faglig nødvendig og forholdsmessig å stille særskilte krav i forskrift til hvordan reise til karantenehotell skal foregå? Hva er i så fall begrunnelsen for å stille andre krav til personer som må på karantenehotell enn til personer som skal gjennomføre karantene hjemme eller hos arbeidsgiver?*

- b. *Er det smittevern faglig nødvendig og forholdsmessig å pålegge i forskrift reisende som plikter å oppholde seg på karantenehotell at gjennomføringen av karantenen må skje på det karantenehotellet som ligger nærmest ankomst til Norge?*

Det bes om at de smittevern faglige hensynene veies opp mot hensynet til individets frihet og rettigheter i vurderingen. Dersom det foreslås endringer, bes det om at det utarbeides forslag til hvordan dette kan presiseres i forskrift.

Frist for oppdraget: Torsdag 19. november 2020 kl 24.00.

Oppdraget er besvart i nært samarbeid med Folkehelseinstituttet (FHI) og deres vurderinger er inntatt fortløpende. FHIs notat er også vedlagt i sin helhet.

2. Anbefaling

- Det er Helsedirektoratets vurdering at det ikke vil være nødvendig og forholdsmessig å stille særskilte krav i forskrift til hvordan reise til karantenehotell skal foregå.
- Dersom reisen fra ankomststed til karantenehotellet kan skje på en smittevernforvarlig måte, så vil det heller ikke være nødvendig og forholdsmessig å pålegge personer i innreisekarantene å oppholde seg på det karantenehotellet som ligger nærmest ankomst til Norge.
- Covid-19-forskriften § 5 bør endres slik at det tydelig fremkommer at personer i innreisekarantene som skal oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, kan reise til karantenehotellet med offentlig transport.

3. Rettslig utgangspunkt

Krav til de som skal være i innreisekarantene, herunder muligheten til å oppholde seg utenfor oppholdsstedet og bruk av offentlig transport for denne karantenegruppen er i dag regulert i covid-19-forskriften § 5 femte og sjette ledd hvor det fremgår:

Personer i innreisekarantene kan bare oppholde seg utenfor oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre enn dem de bor sammen med. De som er i karantene, kan ikke være på en arbeidsplass der også andre oppholder seg, på skole eller i barnehage. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport.

Personer i innreisekarantene kan likevel bruke offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed til karantenestedet. De som forlater Norge i karantenetiden, kan benytte offentlig transport under utreisen. De som er over 12 år, skal bruke munnbind.

Fra Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-25/2020 om karantenehotell fremgår blant annet følgende om gjennomføring av karantene på karantenehotell, herunder transport :

4. Nærmere om gjennomføring av karantene på karantenehotell

a. Fra personer har passert grensekontrollen

Kommunen som har karantenehotell bør innlede et samarbeid med aktuelt politidistrikt for å bidra til at kommunen holdes oppdatert om ankomster fra utlandet hvor karantenehotell kan bli relevant. Slik sikrer man god informasjonsdeling og koordinering. Kommunen sørger også for at politiet har informasjon tilgjengelig om karantenehotellordningen generelt, og den aktuelle kommunens tilbud spesielt. Dette gjelder også transportordning til karantenehotellet.

I tilfeller hvor det vurderes at den reisende må til et karantenehotell, skal det gis informasjon. Egnede informasjonsmaterielle utarbeides for formålet, og deles til den reisende. Informasjonen tydeliggjør den reisendes plikter og rettigheter. Denne informasjonen bør være tilgjengelig på kommunens nettsider og oversettes til relevante språk.

b. Transport

Den kommunen som har ansvaret for karantenehotellet er ansvarlig for å tilrettelegge for transport til karantenehotellet. De alminnelige reglene for karantene i covid-19-forskriften gjelder. Det innebærer at de som ankommer med egen bil selv kan kjøre til karantenehotellet. Det kan også være aktuelt med taxi, kollektivtransport, samt særskilte ordninger organisert av kommunen, for eksempel busser. Reiser med kollektivtransport er ikke tillatt ut over reisen fra ankomststedet og til karantenehotellet, jf. covid-19-forskriften § 5 femte ledd siste setning, jf. § 5 sjette ledd.

Ved større grupper og der det er praktisk mulig bør kommunen organisere egen transport til karantenehotellet for å kunne ivareta smittevernhensyn og minske smitterisiko til andre passasjerer i normal kollektivtransport.

3. Folkehelseinstituttets vurdering

FHI skriver blant annet i sin vurdering:

Karantenehotell er innført for å sikre at innreisende har et egnet sted for karantene slik at man sikrer god etterlevelse av tiltaket, og er ikke knyttet til økt smitterisiko. Personer i innreisekarantene som må oppholde seg på karantenehotell, har ikke en høyere risiko for å være smittet enn personer som har egen bopel eller annet egnet sted for karantene som tillates etter forskriften. Det er altså ingen smittevern­faglig grunn til at ikke også denne gruppen kan reise til sitt endelige oppholdssted dersom de gjeldende rådene følges.

Til spørsmålet om det er smittevern­faglig nødvendig og forholdsmessig å stille særskilte krav i forskrift til hvordan reise til karantenehotell skal foregå og hva som i så fall er begrunnelsen for å stille andre krav til personer som må på karantenehotell enn til personer som skal gjennomføre karantene hjemme eller hos arbeidsgiver skriver FHI:

Smittevern­faglig er det ikke nødvendig med andre krav til reisen for personer som skal oppholde seg på karantenehotell enn til andre innreisende.

Når det gjelder spørsmålet om det er smittevern­faglig nødvendig og forholdsmessig å pålegge i forskrift reisende som plikter å oppholde seg på karantenehotell at gjennomføringen av karantenen må skje på det karantenehotellet som ligger nærmest ankomst til Norge konkluderer FHI med følgende:

Det er ikke smittevern­faglig nødvendig at opphold på karantenehotell må være nært ankomststedet, så lenge råd for reisende følges.

FHI foreslår avslutningsvis at det vurderes å åpne for at asymptomatiske personer i karantene kan ta offentlig transport til teststed der andre muligheter (egen bil/transport eller ambulerende testvirksomhet) ikke er mulig.

For øvrig viser vi til FHIs vurdering som er vedlagt i sin helhet.

4. Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratet legger til grunn vurderingen fra FHI når det gjelder spørsmålet om det er smittevernfarelige hensyn som tilsier at det er nødvendig med andre krav til reisen for personer som skal oppholde seg på karantenehotell enn til andre innreisende. Vi legger også til grunn deres vurdering om at det ikke er smittevernfarelig nødvendig at opphold på karantenehotell må være nært ankomststedet, så lenge råd for reisende følges.

Når det gjelder FHIs forslag om å åpne for bruk av offentlig transport for asymptotiske til teststed, så mener vi denne problemstillingen ligger utenfor oppdraget og vi har derfor ikke vurdert dette.

Helsedirektoratet vil bemerke at ordningen med karantenehotell er et smitteverntiltak for å redusere risiko for importsmitte, og sikre at innreisekarantene gjennomføres på egnet oppholdssted. Spørsmålet for Helsedirektoratet er i det følgende om det er forhold rundt ordningen med karantenehotell som bør justeres for å styrke smittevernhensynene ytterligere.

Helsedirektoratet har fått opplyst at det er utfordringer ved karantenehotellordningen blant annet ved at innreisende synes å unndra seg karanteneplikten. Politiet/grensekontrollen viser til at det er visse utfordringer med å sortere ut hvem som skal/ikke skal på karantenehotell, herunder hvilken vurdering politiet skal gjøre når det gjelder krav til dokumentasjon på egnet karantenest for utenlandske arbeidstakere som har unntak etter covid-19-forskriften § 5 andre ledd bokstav b. Videre er det uklart hvilke språkkrav som stilles til attester for gjennomgått covid-19, jf § 4, som unntar for karantene.

Utfordringene medfører at personer som skulle vært i innreisekarantene på karantenehotell, eller annet egnet oppholdssted, reiser videre inn i landet med den smitterisiko dette innebærer.

Etter vår vurdering er det etterlevelsen av ordningen, herunder den mulighet myndighetene har til å føre kontroll og tilsyn, som ordningen så langt ikke synes å løse tilstrekkelig.

Tilsyn og kontroll

Bakgrunnen for karantenehotellordningen var blant annet at det er vanskelig å føre tilsyn med at personer overholder karantene-reglene i private hjem. Krav om opphold på karantenehotell i karanteneperioden for personer som ikke er bosatt i eller eier bolig i Norge, og som ikke kan dokumentere at arbeidsgiver har sørget for egnet oppholdssted, ble dermed ansett å være et egnet tiltak til å redusere smittespredningen i disse tilfellene. Ordningen var ment å skulle lette tilsynet med at reglene etterleves.

Som det fremgår av Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-25/2020 så har den enkelte kommune fortsatt et stort ansvar ved gjennomføring av karantene på karantenehotell. Kommunens ansvar for personer som skal oppholde seg på karantenehotell inntreffer i det den som skal i innreisekarantene har passert grensekontrollen. Det fremgår også av rundskrivet at kommuner med karantenehotell bør sørge for personell som sikrer mottak og informasjonsformidling om rettigheter og plikter til den reisende ved ankomst karantenehotellet.

Når det gjelder tilsyn og kontroll med at den enkelte overholder karanteneplikten så fremgår det av rundskrivet at denne kontrollen begrenser seg til å kunne omfatte en vaktordning ved at kommunene i samarbeid med hotellet bør, der dette vurderes som hensiktsmessig, etablere en vaktordning som skal holde oppsyn med at de som er i karantene, følger de retningslinjer som er gitt.

Helsedirektoratet vil her vise til vårt svar på oppdrag 203 om oppfølging overfor kommunens tilsyn med etterlevelse av covid-19-forskriften hvor flere av utfordringene knyttet til kommunens tilsyn og kontroll med innreisende ble beskrevet. I oppdraget beskrives enkelte tiltak som vil kunne lette kommunens tilsynsoppgave på dette området.

Hensynet til frivillighet

Kravet om opphold på karantenehotell, slik det nå fremgår av covid-19-forskriften § 5, er et inngripende tiltak for den enkelte, men det er understreket i forarbeidene¹ at tiltaket ikke gir grunnlag for bruk av tvang. Tiltaket ble vurdert opp mot hensynet til individets frihet og rettigheter av Justis- og beredskapsdepartementet ved innføringen av ordningen med karantenehotell. Som det fremgår av forarbeidene² så er plikten til opphold på karantenehotell ved ankomst til Norge å anse som en restriksjon på retten fri bevegelse for personer med rettigheter etter EØS-avtalen. En restriksjon med karantenehotell ble likevel ansett for å være lovlig ettersom tiltaket både var egnet og nødvendig for å stanse økningen i importsmitte og at mindre inngripende tiltak ikke ville gi samme måloppnåelse.

Karantenehotell i tilknytning til destinasjonssted ble ikke nærmere vurdert i forbindelse med forskriftsendringen, enn at det under økonomiske og administrative konsekvenser er tatt hensyn til økonomiske kostnader i tilknytning til transport til karantenehotellet. Av rundskrivet G-25/2020 fremgår følgende om hvilke kommuner som skal gi tilbud om karantenehotell:

Hvilke kommuner som skal gi tilbud om karantenehotell er avklart gjennom avtaler med de aktuelle kommunene og fylkesmennene. Fylkesmennene har ansvar for å inngå avtaler med et tilstrekkelig antall kommuner. Kommunene som har karantenehotell bør velges på bakgrunn av kommunenes størrelse og robusthet, at de har egnede hoteller, den geografiske plasseringen og kommunens tilgang til helse- og omsorgstjenester.

Selv om det etter forskriften foreligger en plikt til å oppholde seg i karantene, er det først når en person er smittet – eller antatt smittet – med covid-19, at det er hjemmel for benytte tvang for smittevernformål, jf smittevernloven kapittel 5. Å følge råd om hånd- og hostehygiene, holde avstand til andre og holde seg hjemme når man er syk, samt opphold i karantene etter mulig eksponering for smitte, eller etter innreise, er med andre ord basert på frivillighet.

Brudd på plikten til å være i innreisekarantene på karantenehotell, er forbundet med straffansvar. Det er imidlertid ikke gitt regler om gjennomføring overfor f.eks. personer som ikke forstår situasjonen og reglene om karantene, og som derfor trenger bistand til gjennomføringen.

---

¹ Kgl res. av 6. november 2020

² Kgl res. av 6. november 2020

Bestemmelsene om plikt til karantene henvender seg med andre ord først og fremst til personer som forstår karanteneplikten og evner å overholde den, og som gjør dette av egen frie vilje. Forskriften gir ikke hjemmel for å gjennomføre karantene med tvang.

De grunnleggende kravene til smitteverntiltak fremgår av smittevernloven § 1-5. Kravene skal vurderes ved iverksettelse av smitteverntiltak, og utgjør begrensninger i tillegg til vilkårene som følger av den enkelte bestemmelse i loven. Et tiltak som iverksettes skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Tiltaket skal i tillegg være nødvendig av hensyn til smittevernet. I forarbeidene³ er det vist til at dette innebærer at tiltaket blant annet må være egnet til å forebygge eller hindre smittespredning av den aktuelle sykdommen.

Hensynet til individets frihet og rettigheter sammenholdt med det faktum at personer i innreisekarantene som må oppholde seg på karantenehotell, ikke har en høyere risiko for å være smittet enn personer som har egen bopel eller annet egnet sted for karantene som tillates etter forskriften, tilsier at det ikke vil være forholdsmessig å stille særskilte krav i forskrift til hvordan reise til karantenehotell skal foregå.

Dersom reisen fra ankomststed til karantenehotellet kan skje på en smittevernforsvarlig måte, så vil det heller ikke være nødvendig og forholdsmessig å pålegge personer i innreisekarantene å oppholde seg på det karantenehotellet som ligger nærmest ankomst til Norge.

Vi mener det kan være grunn til å presisere covid-19-forskriften § 5 sjettede ledd slik at det tydelig fremkommer at personer i innreisekarantene som skal oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, kan reise med offentlig transport til karantenehotellet.

Forslag til endringer i covid-19-forskriften

§ 5. Krav til de som skal være i innreisekarantene

Personer i innreisekarantene skal oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden.

Plikten til å oppholde seg på karantenehotell gjelder ikke for

- a. de som er bosatt eller eier bolig i Norge, og som oppholder seg i boligen eller på annet egnet oppholdssted*
- b. de som har kommet til Norge for å utføre arbeid eller oppdrag, og har en arbeids- eller oppdragsgiver som har sørget for et egnet oppholdssted med enerom i karantenetiden*
- c. asylsøkere og overføringsflyktninger.*

Kommunen skal tilby personene som oppholder seg på karantenehotell, muligheten til å teste seg for SARS-CoV-2 i karantenetiden.

---

³ Prop 130 L (2019-2020) punkt 4.2.2

Hdir 19.11.2020

Personer som unntas etter andre ledd, skal ved innreisen kunne dokumentere egnet oppholdssted for å gjennomføre karantenen.

Personer i innreisekarantene kan bare oppholde seg utenfor oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre enn dem de bor sammen med. De som er i karantene, kan ikke være på en arbeidsplass der også andre oppholder seg, på skole eller i barnehage. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport.

*Personer i innreisekarantene kan likevel bruke offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed til **karantenehotell eller annet karantenested**. De som forlater Norge i karantenetiden, kan benytte offentlig transport under utreisen. De som er over 12 år, skal bruke munnbind.*

Personer som utvikler akutt luftveisinfeksjon med feber, hoste eller tung pust i karantenetiden, skal kontakte helse- og omsorgstjenesten for å testes. Selv om testen er negativ, skal de fortsatt være i karantene resten av karantenetiden.